

til at skaffe villige Kjøbere, der jo lige saa fuldt behøves som villige Sælgere? Jeg skjønner ikke rettere end, at Bestemmelser, som f. Ex. de i §§ 7, 9 og 10, snarere egne sig til yderligere at befæste Fæsteforholdet. Jeg maa derfor erklære, at ligesom jeg er en principiel Modstander af enhver Tvangsløvs paa dette Gebet, altsaa ogsaa af det Forslag, vi havde til Behandling igaar, fordi jeg ikke kan erkjende, at det med Sandhed kan siges, at Almindelset kræver, at Eierne af det endnu tilbageværende betydelig formindskede Bøndergods skulle tvinges til mod deres Villie at sælge det, og dernæst fordi det er min fulde Overbevisning, at den eneste heldige og for begge Parter tilfredsstillende Maade at ordne dette Forhold paa, er ved frivillig Overenskomst mellem Parterne — saaledes maa jeg ogsaa bestemt modsætte mig, at man nu ad en Omvei ved fortrædige og nærgaaende Indgreb i Gods-eiernes Benyttelse af deres Gods vil søge at opnaa det Samme, og jeg maa saa meget mere udtale mig mod denne Fremgangsmaade, som jeg ikke blot anser den for ubehageligere paa Grund af dens fejgtpinende Karakter, men ogsaa for mere farlig for Godseierne end den, ved hvilken man vil ligesom med et Slag overhugge Knuden. Er det nemlig med en Tvangsløvs man har at gjøre, saa have dog Godseierne Erstatningen i Genhold til Grundlovens § 82 at holde sig til. Hvor ubilligt og uretfærdigt det end kan være, at man skal underkaste sig en Tvangsløvs, have de dog altid Erstatningen at holde sig til, men ved den Lov, som her omhandles, flipper man det ene Stykke efter det andet bort af Eiendomsretten, indtil der tilsidst ikke er Noget tilbage, og hvor bliver saa Erstatningen af? — Den saa de Intet af. Man fortrædiger altsaa ikke blot Godseieren i hans Stilling som Godseier, gjør den saa ubehagelig som mulig for ham, men man forringer tillige Eiendommens Værdi, og det uden til Syvende og Sidst at opnaa det eneste berettigede Hensyn, nemlig en hurtigere Fremme af Overgangen til Selveje end den,

der sker gennem de frivillige Sælg. Det er imidlertid ikke min Mening at gjøre denne Betragtning gjældende mod enhver Reform, som gjør Indgreb i Godseierens Brug og Benyttelse. Jeg skal være villig til at støtte Regjeringen, ikke blot hvor den finder, at der sker ligefremme Misbrug af de bestaaende Love, være sig ved, at man omgaar dem eller ved, at man danner sig Smuthuller, som det er blevet sagt, eller ved falske og urigtige Fortolkninger, men ogsaa hvor det med Føie kan paavises, at man af høiere offentlige Hensyn trænger til en Reform; men udenfor disse Tilfælde maa jeg anse det for et ligefremt Misbrug af Lovgivningsmagten, naar man yderligere vil indskrænke Eiendomsretten, og for Noget, som jeg mener kan have betænkelige Følger, idet Villiden derved roffes til det Bestaaende, og Depravation bringes ind i Lovgivningen og i Befolkningen. Hvad selve Godsforholdene angaar, da havde jeg rigtig nok troet, at disse havde faaet deres Afslutning ved Loven af 19de Februar 1861 og den Lov, der udkom ijor under 25de Juni om de 50-aarige Forpagtninger. Jeg kan derfor paa ingen Maade billige denne Lov i dens Helhed, thi jeg kan ikke erkjende, at den er fremkaldt ved en virkelig Trang i Samsundet, men anser den kun som et Produkt af de Tendenser, der for Tiden gjøre sig gjældende i visse Kredse imod Godseierne, Tendenser, som man nu søger at realisere ad denne Vet, siden det ikke lykkedes at faa dem realiserede ved en egentlig Tvangsløvs. — Noget anderledes stiller jeg mig til denne Sag, naar jeg ikke betragter Loven i dens Helhed, men derimod holder mig til dens enkelte Bestemmelser. Imedens rigtig nok de Fleste, saaledes som det før udførlig blev paavist af det ærede 2det Medlem for 9de Kreds, ere af den Bestaaffenhed, at jeg anser dem for aldeles utilladelige, og paa ingen Maade kan gaa ind paa dem, saa er der paa den anden Side dog enkelte, med Hensyn til hvilke jeg maa indrømme, at der i dem findes Momenter,